

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2024-1070

25.11.2024

Fremtind Forsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Vannskadet flygel – plutselig skade?

Sikredes flygel ble vannskadet da det rant vann gjennom taket i stuen og ned i flygelet. Sikrede var bortreist i noen uker da skaden oppstod, og det var mye nedbør, vind og snøvær i perioden. Sikrede krevde erstatning under sin innboforsikring. Foretaket avslo å dekke skaden, da det var usikkerhet knyttet til hvor mange vanninntrengninger som hadde skjedd, over hvor lang tid og hvor mye vann som hadde rent inn, og det var derfor ikke mulig å si hvor raskt skaden hadde utviklet seg. Det var dermed ikke sannsynliggjort at skaden på flygelet hadde oppstått "plutselig". Sikrede anførte at vanninntrengningen i bygningen måtte ha skjedd i forbindelse med kraftig nedbør, og at dette var et engangstilfelle. Sikrede mente at skaden på flygelet oppstod med én gang det kom vann på det. Nemnda kom til at sikrede ikke hadde sannsynliggjort at skaden på flygelet hadde oppstått plutselig.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: ca. kr 250 000

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for skade på flygel etter vanninntrengning.

Sikrede har innboforsikring med følgende dekning for vannskade:

4. Hvilke skader som erstattes

Selskapet erstatter tilfeldige og plutselige skader som framgår under, og utgifter som følge av slike skader.

(...)

4.2 Vann og annen væske

- (...)
- Vann som trenger inn over terreng gjennom utettheter i bygning.
- (...)

Forsikringen har også følgende dekning for skade på innbo:

4.10 Annen skade på innbo

(...)

- Annen fysisk skade når dette skyldes en tilfeldig og plutselig ytre hendelse på de forsikrede gjenstandene
- Skadeårsaken må være kjent, og være knyttet til et bestemt tidspunkt.

Sikredes flygel ble skadet da sikrede var bortreist i perioden 7.1.24–28.1.24. Da sikrede kom hjem, oppdaget han at det hadde vært en vanninntrengning i taket i overgangen mellom stue og karnapp, som resulterte i at vann hadde dryppet/rent ned i flygelets klaverområde og strengeverk.

Sikrede meldte skaden under sin innboforsikring 29.1.24. I skademeldingen beskrev han skaden slik:

Har vært bortreist siste tre uker. Trolig voldsomt regnvær kombinert med kraftig vind medførte vanninntregning gjennom panel i overgangen mellom husvegg og et utbygget karnapp.

(...)

Noe vannskade i innertak.

Flygel trolig totalskadet. Flygel av typen Blütner, ca 160 cm dypt, bygget i mellomkrigstiden, kjøpt i 1984 i Helsingfors for 30 000 finske mark, totalrestaurert og lakkert hvitt i 1984.

Usikker på dagens verdi, men antar ca NOK 50 000.

Teppe under flygel, 2x 2 m, totalskadet. Kjøpt for ca 10 år siden hos S. Antar at gjenskaffelsesverdi er ca NOK 5000.

Foretaket rekvirerte takstselskapene O. (...) og R. (...) til å besiktige skaden og utarbeide rapporter. Av R. (...) sin rapport, datert 5.2.24, fremgikk følgende om hva som forårsaket skaden:

FT informerer at de har vært bortreist på ferie hele januar, da de kommer hjem oppdager de at flygelet som står plassert i stue har fått vannskader. Det er dryppmerker i taket direkte over flygelet. Direkte over der vannet har kommet inn er det en balkong med dør fra soverom. FT informerer at det har vært en tilsvarende skade for om lag 10 år siden. Den gangen kom det mindre mengder vann inn, det ble gjort utbedringer rundt balkongdører den gangen. Under perioden FT har vært bortreist har det kommet store mengder med nedbør som overveiende sannsynlig har kommet inn i boligen igjennom et svakt punkt i konstruksjonen rundt dør til terrasse og funnet veien igjennom himlingen og ut på flygel.

FT informerer at flygelet er fra rundt 1930 og eid i rundt 40år.

Årsaken til årsaken er overveiende sannsynlig store nedbørsmengder som har gjort at vann har funnet veien inn i boligen igjennom et svakt punkt ved terrassedør som står direkte over skadested og kommet igjennom himling.

Videre beskrev rapporten at "flygel har sprukket opp flere steder, tangenter har vridd seg og strenger inne i flygelet har begynt å ruste", og at teppet som lå under flygelet hadde fått store vannskader.

I O. (...) sin rapport, datert 2.3.24, ble skaden beskrevet slik:

Vannlekkasje fra taket som har lekket ned på flygelet som stod i boligens stue.

Årsaken til skaden er sannsynligvis store nedbørsmengder som har gjort at vann har funnet veien inn i boligen igjennom et svakt punkt i/ved terrassedøren. Døren står i etasjen rett over stuen der flygelet er plassert. Vannet har således trengt ned gjennom himlingen og ned på flygelet og påført dette omfattende skader.

H. Flygel og Piano AS utarbeidet også en rapport hvor skaden ble beskrevet som så omfattende at det ikke kunne garanteres for at flygelet kunne repareres, og anbefalingen var å kjøpe et tilsvarende objekt fremfor å reparere:

Vannet har (...) trengt ned og til side via lås spalten i flygelets låslist. Vannet har også truffet Klaviaturet (tangentene), og trengt videre ned i klaviaturbunnen.

Stemmenagler. Strenger og mekanikk har også tydelige merker av vann og fukt.

Den 4.3.24 avslo foretaket sikredes krav på erstatning. Begrunnelsen for avslaget var at det ikke var sannsynliggjort en tilfeldig og plutselig skade:

(...) Det er ikke sannsynliggjort at det har oppstått en tilfeldig og plutselig skade på flygelet. Besiktigelse og takst av skade bekrefter at det i dette tilfelle dreier seg om skader på flygelet som har oppstått over tid etter at det har dryppet vann gjennom takkonstruksjon fra etasjen over tid. Vann og fukt stammer fra nedbøren som har trengt inn gjennom utetthet i bygning i forbindelse med verandadøren i etasjen over.

Da det i dette tilfellet ikke er sannsynliggjort at skaden på flygelet har oppstått tilfeldig og plutselig, og forsikringen ikke dekker skader som oppstår over tid, kan vi derfor ikke erstatte skaden.

Sikrede klaget på foretakets beslutning 13.3.24. Sikrede hadde innsigelser knyttet til foretakets fremstilling av saken, og pekte blant annet på følgende om når skaden skulle ha skjedd:

Når det gjelder tidspunktet for vanninntrengningen skal opplyses at vi var bortreist i fra 7. januar til 28. januar 2024. Vi hadde vaskefirma i huset den 17. januar og om skaden hadde inntruffet før den tid ville vi fått beskjed om det. Under flygelet har vi et tilpasset teppe som er totalskadet ved at det har trukket inn vann som har dryppet gjennom flygelet til teppet. Etter det vi kan se har ikke gulvet under blitt vannskadet, men det vil ikke fullt ut kunne vurderes før flygelet tas ut. Når vi kom hjem var hele flygelet tørket opp teppet under var også tørket opp. Opptørkingen må ha krevd i alle fall tre-fire dager. Dette betyr at vanninntrengningen trolig har skjedd i tidsrommet 17. januar til 24. januar. (...)

Sikrede viste videre til en artikkel fra Aftenposten, som beskrev at det var ventet voldsom nedbør natt til 22.1.24. Sikrede mente at foretaket burde vurdert skaden under vilkåret som gjaldt vann som trenger inn over terreng i vilkårspkt. 4.2, og ikke vilkårspkt. 4.10, som gjaldt skade som skyldtes en "tilfeldig og plutselig ytre hendelse".

Foretaket opprettholdt sin tidligere vurdering. Foretaket viste til at skaden var vurdert under pkt. 4.2, men at det kun var "tilfeldige og plutselige" skader som var dekket under vilkårenes pkt. 4. Videre viste foretaket til at artikkelen fra Aftenposten varslet nedbør for hele Sør-Norge, og at søk på nærliggende målestasjoner viste at det både var mer nedbør og sterkere vind andre dager enn 22.1.24. Foretaket kunne ikke se at målingene sannsynliggjorde at skaden inntraff en spesifikk dag, og dermed var det heller ikke en erstatningsmessig skade.

Sikrede klaget igjen på foretakets vurdering og skrev blant annet at vanninntrengningen måtte anses som et engangstilfelle som hadde oppstått på grunn av en særlig kombinasjon av kraftig regnvær, snø og kraftige vindkast fra en uvanlig retning, og at dette vanligvis ikke skjer over tidsrom på mer enn noen timer. Sikrede mente at foretaket utnyttet det forhold at han var bortreist da skaden inntraff til å spekulere i at hendelsen pågikk over tid, ettersom han ikke kunne tidfeste akkurat når skaden skjedde.

Den 2.5.24 opprettholdt foretakets klageservice foretakets tidligere vurdering. Klageservice oppsummerte at det ikke var sannsynliggjort at skaden hadde skjedd plutselig, da det var uklart når vannet hadde trengt inn, hvor mye vann som hadde trengt inn og hvor lenge det hadde vært vann på flygelet.

Sikrede klaget så saken inn til Finansklagenemnda.

Sikrede krever erstatning for skadene på flygelet og gulvteppet, og mener at vilkårspkt. 4.2 dekker skade som skyldes "vann som trenger inn over terreng gjennom utettheter i bygning". Sikrede mener at plutselig-vilkåret i vilkårspkt. 4 er oppfylt.

Vanninntrengningen må anses som et engangstilfelle som oppstod på grunn av en særlig kombinasjon av styrtregn, snø og kraftige vindkast fra en uvanlig retning. Det var ifølge en nabo særlig kraftig styrtregn natt til 22.1.24. Sikrede antar at den vanlige avrenningen av verandaen var forhindret av is og snø og kraftige vindkast, og at denne kombinasjonen har ledet til at det kortvarig har bygget seg opp vann mot husveggen som har kommet inn over kanten på gulvbelegget på verandaen. Sikrede var ikke hjemme og kan derfor ikke fastslå akkurat når det skjedde.

Sikrede mener at det var en beskjeden mengde vann som trengte inn, og at vanninntrengningen skjedde over kort tid, fordi det var tørket opp da han kom hjem.

Sikrede anfører at det må være vanninntrengingen som må ha skjedd plutselig. Om vannet brukte tid på å swelle og ødelegge flygelet kan ikke ha betydning for vurderingen av om kravet til plutselighet er innfridd. Plutselig-kravet kan ikke knytte seg til skadeutviklingen. Skaden oppstod i det øyeblikket vannet kom inn i flygelet.

Sikrede viser til at juridisk litteratur og rettspraksis tilsier at kravet til plutselighet har til hensikt å begrense dekningen mot skader som utvikler seg over så lang tid at forsikringstaker har mulighet til å begrense eller stanse utviklingen. Sikrede viser til LA-2014-164499, hvor lagmannsretten uttalte at begrepet "plutselig" måtte relativiseres ut fra hendelsesforløpet og hvilken skade det var snakk om, og at mange av dekningene i forsikringen ville "bli nærmest illusorisk" dersom plutselig-vilkåret må forstås som en absolutt begrensning på ett døgn.

Sikrede anfører at det ikke følger av avtalen eller andre rettskilder at man kan tidfeste med ett døgns margin når vanninntrengningen skjedde. Videre anfører sikrede at selve vanninntrengningen vil være begrenset i tid av begrepet "plutselig" og må i henhold til gjeldende praksis være opphørt i løpet av et døgn, men at den etterfølgende skadeutvikling forårsaket av vanninntrengningen ikke er begrenset av "plutselig"-vilkåret. Selv om sikrede ikke kan tidfeste eksakt når vanninntrengningen skjedde, var det sannsynligvis et engangstilfelle som var knyttet til styrtregn som ikke hadde varighet utover noen timer.

Forsikringsforetaket avviser ansvar. Foretaket viser til at det følger av vilkårspunktene 4 og 4.2 at skader på innbo som følge av vanninntrengning gjennom utettheter i bygning er dekningsmessig, forutsatt at skaden har oppstått tilfeldig og plutselig.

Foretaket viser til at Finansklagenemnda i flere tidligere avgjørelser har lagt til grunn at formuleringen "plutselig" betyr at skaden må inntreffe raskt, i motsetning til skader som utvikler seg over tid. I praksis har nemnda lagt til grunn at skader som utvikler seg over noen timer anses som plutselig, mens en skadeutvikling over ett døgn ikke kan anses å være plutselig.

Foretaket viser til at det i topp innboforsikring pkt. 4 vises til "plutselige skader" slik at det er skaden som må oppstå plutselig. Skaden i dette tilfelle er på et flygel og ikke vanninntrengningen i seg selv. Det avgjørende er derfor om flygelet har tatt "plutselig" skade, eller om skadeutviklingen er over et døgn, og det er sikrede som har bevisbyrden.

Foretaket anfører at det er usikkerhet knyttet til hvor mange vanninntrengninger som har skjedd, over hvor lang tid og hvor mye vann som har trengt inn av gangen. Dersom det har kommet litt vann inn over lengre tid vil det med høy sannsynlighet ta lengre tid før flygelet blir skadet. Hvor mye vann som har truffet flygelet vil også ha betydning for hvor rask skadeutvikling flygelet har hatt. Foretaket mener derfor at sikrede ikke har dokumentert at flygelet har fått en "plutselig" skade.

Sekretariatets konklusjon:

Sekretariatet avgjorde saken i medhold av delegert avgjørelsesmyndighet, jf. lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 22. jf. pkt. 11 i saksbehandlingsreglene. Sikrede fikk ikke medhold i klagen:

Spørsmålet er om du har krav på erstatning for skade på et gulvteppe og et flygel etter vanninntrengning.

Det er som nevnt vilkårene i forsikringsavtalen som er avgjørende. Vi forstår det slik at det er enighet mellom partene om at det er snakk om en vannskade som omfattes av vilkårspkt. 4.2, og vi går derfor ikke nærmere inn på denne delen av vurderingen. Uenigheten gjelder om skaden på flygelet oppstod "plutselig", jf. vilkårspkt. 4.

"Plutselig" skade

Innboforsikringen din omfatter "tilfeldige og plutselige skader", jf. pkt. 4. Dette er et inngangsvilkår som må være oppfylt ved alle typer skader som omfattes av forsikringens kapittel 4, herunder skader som er beskrevet i pkt. 4.2.

Begrepet "plutselig" er ikke definert i vilkårene, men ordet plutselig betyr i utgangspunktet "momentant". Det kan imidlertid også bety "over natten". Lagmannsretten la i LG-2016-148681, jf. også LH-2023-848, til grunn at plutselig betyr at "noe skjer raskt i motsetning til hendelser som utvikler seg over tid, men formuleringen sier ikke noe om hvor raskt hendelsen må utvikle seg".

I LA-2020-186926 kom lagmannsretten til at "skaden – i form av frostsprengning av flis som åpnet bygningen for vanninntrengning – oppsto i løpet av noen timer og innenfor et døgn". Skaden anses da å være "plutselig", men dette angir ikke hvor lang tid som kan aksepteres før man ikke lenger regner skaden som plutselig.

Langvarig nemndspraksis har lagt til grunn at skader som utvikler seg gjennom én dag eller 12-13 timer er "plutselig", men ikke skader som utvikler seg over lengre tid, jf. f.eks. FinKN 2017-375, 2019-1006 og 2020-640. Lagmannsretten la i dommen LH-2023-848 "dette til grunn" uten at spørsmålet kom på spissen i saken.

Du har anført at Agder lagmannsrett i avgjørelsen LA-2014-164499 uttalte at begrepet "plutselig" måtte relativiseres ut fra hendelsesforløpet og hvilken skade det var snakk om.

Flere senere lagmannsrettsavgjørelser har imidlertid pekt på at Agder lagmannsretts vurdering i LA-2014-164499 var "konkret forankret i vilkårene og de faktiske omstendighetene i saken, og har begrenset overføringsverdi til andre saker", jf. den tidligere nevnte lagmannsrettsdommen LH-2023-848.

Vi bemerker at det er skaden på flygelet og gulvteppet som må ha oppstått plutselig, slik at det er når skaden på innboet oppstod som er avgjørende for kravet om erstatning. Du har anført at det er vanninntrengningen som skal vurderes i relasjon til plutselig-vilkåret. Vi viser til at det i pkt. 4 står at det er de "plutselige skader" som erstattes. Tidspunktet for vanninntrengningen kan imidlertid si noe om når skaden på flygelet oppstod.

Spørsmålet er så om skaden på flygelet og gulvteppet oppstod plutselig.

Det kommer frem av skaderapportene at vann har trengt gjennom himlingen over flygelet og dryppet ned i flygelet. Vannet har påført flygelet omfattende skader, og skadet teppet under flygelet. Både i rapporten fra O.(...) og i rapporten fra R.(...) står det at store nedbørsmengder sannsynligvis er årsaken til vanninntrengningen. Rapportene sier imidlertid ikke noe nærmere om når vannet trengte gjennom himlingen, eller når skaden på flygelet og teppet oppstod. I dokumentet fra H.(...) AS kan vi heller ikke se at det står noe om utviklingstiden til skadene.

Du har opplyst at dere var bortreist i perioden 7.1.24–24.1.24, og at skadene oppstod mens dere var bortreist. Du har vist til at dere hadde vaskehjelp 17.1.24, og at det ikke var noen skade på det tidspunktet, og du mener derfor at skaden må ha skjedd mellom 17.1.24 og 24.1.24. Du har videre vist til at det var meldt store nedbørsmengder natt til 22.1.24, og at en nabo bekreftet at det var voldsomme styrtbyger denne natten. Du mener derfor at det er sannsynlig at skaden oppstod natt til 22.1.24.

Det foreligger imidlertid ikke dokumentasjon som underbygger at det var denne datoen vannet kom gjennom himlingen. Ettersom det var mye regn i perioden dere var bortreist, kan det ikke utelukkes at vanninntrengningen skjedde en annen dag i tidsrommet 7.1.24–24.1.24. Du har opplyst at det må ha vært beskjedne mengder vann som kom gjennom taket, og at vannet hadde tørket opp innen dere kom hjem. Selv om det var et vaskebyrå hos dere 17.1.24, forstår vi det derfor slik at det ikke er utenkelig at vannet kan ha trengt inn og tørket opp også før vaskebyrået var innom. Dersom det skal legges til grunn at skaden oppstod mellom 17.1.24 og 24.1.24, er dette uansett for stort tidsrom til at skaden kan vurderes som plutselig.

Du har anført at skaden oppstod idet vannet kom inn i flygelet. Slik saken er opplyst har treverk i flygelet begynt å svulle og sprekke opp, tangenter har vridd seg og det har kommet fuktmerker. Etter vårt syn kan det ikke med overveiende sannsynlighet sies at slike skader oppstår plutselig. Under enhver omstendighet må det også dokumenteres at skadene på flygelet og teppet har skjedd i løpet av en dag eller innenfor et døgn.

Som det kommer frem av gjennomgangen av plutselig-vilkåret over, må det kunne angis ganske presist når skaden oppstod, og hvor raskt skaden utviklet seg, for at det skal være mulig å vurdere om en skade har oppstått "plutselig". Det krever sannsynlighetsovervekt for at skaden har oppstått plutselig, og det følger av sikker rett at det er sikrede, altså du, som har bevisbyrden for at det foreligger et forsikringstilfelle, jf. blant annet Høyesteretts avgjørelse inntatt i Rt. 2002 s. 1517. Det er derfor du som må sannsynliggjøre at det har oppstått en skade som foretaket svarer for i henhold til vilkårene. Det samme følger av fast og langvarig

nemndspraksis, jf. for eksempel nemndas avgjørelser i FinKN 2017-310, 2020-90 og 2021-1056. Det følger videre av nemndas praksis at det er kravstiller som har bevisbyrden også i spørsmål om plutselig-vilkåret, jf. FinKN 2022-360:

Det er sikker rett at du, som kravstiller har bevisbyrden for at skaden er omfattet av forsikringen, herunder at den har oppstått plutselig, jf. f.eks. FinKN 2021-94.

Vi har forståelse for at det er vanskelig å dokumentere at skaden oppstod plutselig når dere var bortreist da skaden skjedde. All den tid du ikke har sannsynliggjort at skaden på flygelet og gulvteppet oppstod innenfor et tidsrom på 12-13 timer, har du imidlertid ikke krav på erstatning i henhold til vilkårene.

Sekretariatet har etter dette kommet til at inngangsvilkåret i pkt. 4 ikke er oppfylt, da det ikke er dokumentert at skaden på flygelet oppstod plutselig. Dekningen i pkt. 4.2 kommer derfor ikke til anvendelse.

Du har anført at rapportene ikke gir grunnlag for å avvise krav om dekning. Du mener også at foretakets saksbehandling er provoserende når det har rekvirert takstmenn til å besiktige skadene, og så bruke som argument at takstmannen ikke har omtalt tidsaspektet for vanninntrengningen.

Det er som nevnt du som har bevisbyrden. Dersom du mener at det som fremgår av rapportene er galt eller utilstrekkelig, er det du som må innhente dokumentasjon som sannsynliggjør at skaden er dekningsmessig. Sekretariatet har ikke mandat til å vurdere foretakets kundeservice eller saksbehandling for øvrig.

Etter dette finner vi at du ikke kan gis medhold.

Sikrede klaget avgjørelsen til nemnda, jf. tredje ledd i samme punkt i saksbehandlingsreglene. Det er ikke lagt frem ny dokumentasjon av betydning for nemndas avgjørelse.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er ansvarlig for vannskade på flygel og teppe.

Nemnda slutter seg enstemmig til sekretariatets konklusjon.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).